

FAKTAARK

27. november 2012

Nye rammer for kystnære havmøller

Partierne bag energiforliget har opnået enighed om de rammer der fremover vil blive gældende for kystnære havmøller. Med denne beslutning vil der i fremtiden være 4 forskellige muligheder for opstilling af havmøller i Danmark:

- Der bliver udbudt 6 områder med henblik på opstilling af 450 MW kystnære havmøller. Områderne udbydes således, at de tilbudsgivere, der byder ind med den billigste pris, vinder udbuddet.
- 50 MW reserveres til opstilling af offshore forsøgs- og demonstrationsprojekter med udviklingshøjde til gavn for en billigere havmølleudbygning på sigt. Forsøgsmøllerne afregnes med 70 øre/kWh i en periode svarende til 50.000 fuldlasttimer.
- Der vil i fremtiden være en åben dør til ansøgninger om opstilling af møller på havet til landmølleafregning. Det vil sige, at møllerne vil opnå et markedspristillæg på 25 øre oven i markedsprisen, men at der bliver et loft for markedspris + pristillæg på 58 øre/kWh.
- Der udbydes, som besluttet i energiforliget i marts 2012, to storskala havmølleparker. En park på 400 MW ved Horns Rev og en park på 600 MW ved Kriegers Flak.

De tre førstnævnte ordninger, som primært sigter på kystnære havmøller, beskrives nærmere nedenfor. Disse tre nye ordninger vil blive implementeret ved en ændring af Lov om fremme af vedvarende energi. Ændringsforslag til loven vil blive sendt i høring senere i år.

Ansøgere, der før lovens ikrafttræden har ansøgt om forundersøgelsestilladelse til opstilling af havmøller, vil som udgangspunkt have ret til at opføre deres projekt til den gældende afregning på 25 øre oven i markedsprisen + 2,3 øre til balanceringsomkostninger, hvis ikke der er andre hensyn (f.eks. natur eller sejladsinteresser), der forhindrer det og ansøger i øvrigt opfylder kravene til dette.

Projekterne ved Nissum Bredning og Mejl Flak er blevet tilbudt, at områderne udbydes. Hvis aktørerne bag projekterne er interesserede i dette, afholdes en opbakkingshøring med kommunerne med kyststrækning til projekterne. Herefter afgør forligskredsen, om området/områderne indgår i udbud.

Udbud af områder til kystnære produktionsmøller.

Som opfølgning på screeningen af egnede områder til etablering af kystnære havmølleparker har klima-, energi- og bygningsministeren gennemført en dialog med de kommuner, som har kyst ud til 8 af de screenede områder, som ud fra en foreløbig vurdering af drifts- og anlægsomkostninger er de billigste.

Dialogen har peget på, at der er kommunal opbakning til opstilling af kystnære havmøller på 6 ud af de 8 områder, nemlig: *Bornholm, Smålandsfarvandet, Sejerø Bugt, Sæby, Vesterhav Syd og Vesterhav Nord.*

Der sættes nu gang i forberedelse af udbud af de seks områder. Forberedelsen indebærer bl.a. en afklaring i forhold til eventuelle eksisterende ansøgere til områderne efter åben dør proceduren, og igangsætning af forundersøgelser (miljøundersøgelse, geologiske undersøgelser m.v.). Gennemførelse af forundersøgelserne vil reducere den økonomiske risiko væsentligt for opstillerne af kystmøller på placeringerne.

Energinet.dk vil gennemføre forundersøgelserne og vil i første omgang skulle afholde udgiften til forundersøgelserne, som kan opkræves over nettariffen. For de placeringer, hvor der opstilles møller, vil opstilleren efterfølgende skulle refundere omkostningen til forundersøgelsen. Omkostninger til geologiske forundersøgelser og VVM anslås til 10 -15 mio. kr. pr. område, afhængig af områdets størrelse og beskaffenhed.

Ved udbudsprocessen vil der blive lagt vægt på konkurrence og lave omkostninger for elforbrugerne. Områderne udbydes således, at den tilbudsgiver, der byder ind med den billigste pris, vinder udbuddet. Der vil dog være mulighed for at afvise tilbud, f.eks. hvis et lille projekt vil stå i vejen for en mere hensigtsmæssig udbygning af det samlede område eller hvis budprisen vurderes for høj. Kommer der tilstrækkeligt med billige tilbud i første udbudsrunde til at udbygge med 450 MW, accepteres alle tilbud. Hvis ikke, vil den resterende kapacitet blive udbudt i en ekstra udbudsrunde.

Før forundersøgelserne sættes i gang, vil der ske en afklaring i forhold til eksisterende ansøgere til områderne efter åben dør proceduren. Vælger nogle af de ansøgere, der har ansøgning i et af de udvalgte områder, at opretholde deres ansøgning til den eksisterende afregning (25 øre oveni markedsprisen), kan det føre til indskrænkning af de udbudte områder.

Lokalt medejerskab

Opstillerne får pligt til at udbyde 20 pct. af projekterne til lokale borgere under køberetsbestemmelserne. For de 450 MW vil der i alt blive udbudt ca. 315.000 andele svarende til en investering på i størrelsesordenen 1,6 mia. kr.

Lokalt medejerskab styrkes yderligere ved at give opstillerne et incitament til at lade lokale virksomheder indgå i ejerkredsen. En opstiller, der fra nettilslutningstidspunktet kan dokumentere, at mindst 30 pct. af projektet er ejet af lokale (virksomheder og borgere), opnår et ekstra pristillæg på 1 øre/kWh i tilskudsperioden. Projekter, der satser på lokalt ejerskab, har derfor mulighed for at give et lavere bud og dermed få en større chance for at vinde udbuddet. For hele udbygningen på 450 MW udgør 1 øre/kWh akkumuleret 225 mio. kr. i løbende priser.

Ved opgørelsen af de 30 pct. lokalt ejerskab kan opstilleren medregne de andele, der er solgt til lokale borgere under køberetsordningen, samt de dele af projektet, der i øvrigt ejes af lokale borgere eller lokale virksomheder. For at sikre en bred fundering, kan en virksomhed eller person

maksimalt bidrage til 5 procentpoint ved opgørelsen. En virksomhed eller person kan godt eje mere end 5 pct., men det ekstra ejerskab indgår ikke i opgørelsen af 30 pct. lokalt ejerskab. Koncernforbundne virksomheder og lignende vil her blive regnet som én virksomhed.

Øvrige bestemmelser vedr. produktionsmøller

- De udpegede områder kan rumme op til 200 MW pr. område. Et område kan godt rumme flere mindre projekter.
- Møller i udpegede områder skal som udgangspunkt placeres mindst 4 km fra kysten.
- Opstiller betaler, som det er kravet i dag under åben dør ordningen, nettilslutningen frem til kysten.
- Værditabsordningen gælder allerede i dag for de kystnære møller, der opstilles efter åben dør proceduren. Det vil også gælde for de kystnære havmøller i fremtiden. Men da de nye kystnære parker vil ligge mindst 4 km fra kysten, vil der skulle betales gebyr ved ansøgning af værditabsbetaling. Der ændres således ikke i gældende retstilstand.

Offshore forsøgs- og demonstrationsprojekter

50 MW ud af de i alt 500 MW kystnære møller reserveres til forsøgsprojekter. Disse møller etableres til en fast afregning på 70 øre/kWh i en periode svarende til 50.000 fuldlasttimer.

Forsøgsmølleordningen forankres i en ren teknologisk godkendelsesproces i stil med udviklingsprogrammer som EUDP, for at sikre, at projekterne bidrager til reduktion af de fremtidige omkostninger ved kyst- og havvindmøller.

Industrien og universiteterne har behov for forsøgs- og demonstrationsprojekter på havet

Danmark er i en forstærket konkurrence med resten af verden om at tiltrække og fastholde investeringer i vindmølleindustrien. Samtidig foregår der i industrien en intensiv teknologiudvikling for at udvikle fremtidens havvindmøller beregnet bl.a. til de store britiske, tyske og franske offshore markeder. Danske virksomheder som Vestas og Siemens Wind Power er i høj grad involveret i dette kapløb om at udvikle fremtidens store havvindmøller, og industrien har derfor sammen med universiteterne ønsket dels mulighed for nye forsøgsprojekter på havet og dels en klarere og mere målrettet struktur for godkendelsen af nye forsøgsprojekter: Målet må - ifølge partnerskabet Megavind - være fremover udelukkende at tildele midlerne til nye og in-

Fakta om forsøgsmøller

Forsøgsmølleprojekter er kendetegnet ved at være risikable og dyre i drift på grund af hyppige driftsstop i forbindelse med forsøg. De egner sig derfor ikke til lokale investorer, som ønsker et højt og stabilt afkast.

Opstillingen af forsøgsmøller på havet vil i de fleste tilfælde være sidste trin i udviklingen af en ny mølle. Industrien vil i første omgang prioritere forsøg på land på grund af de væsentligt lavere omkostninger til både opsætning og forsøgsaktiviteter.

novative forsøgsprojekter, som har et velbeskrevet potentiale til at sænke produktionsomkostningerne på elektricitet fra havmølleparker¹.

Administration af forsøgsprojekterne

Danmark har en klar strategisk interesse i både at fastholde offshore udviklingsaktiviteter i Danmark og i at fremme en teknologisk udvikling, som kan sænke omkostningerne til offshore vindenergi. Offshore forsøgsprojekterne vil kunne fungere som et slags Green Lab for storskala test af offshore vindteknologi i havet og derigennem supplere de øvrige offshore testfaciliteter på land (Østerild Testcenter, LORC m.fl.).

Hvis referencemøllen er 5-6 MW, svarer reservation af 50 MW til, at der kan opstilles i alt 8-10 forsøgsmøller i løbet af 2013-2020. Dette vurderes at kunne opfylde industriens behov, såfremt der foretages en målrettet og prioriteret tildeling af midlerne til de bedste projekter.

Tildelingskriterium for forsøgsprojekter

Et væsentligt kriterium for vurdering af projekter vil være udviklingshøjde. Med udviklingshøjde menes teknologiske løsninger, som er nye, innovative og har et væsentligt potentiale til at nedbringe produktionsomkostningerne på elektricitet fra havvindmøller. Forsøgsprojektet skal desuden have et klart kommercielt perspektiv. Således skal formålet være at afprøve nye løsninger, som efterfølgende vil kunne implementeres i kommercielle projekter. Projekter med udelukkende forskningsmæssigt indhold eller andre formål kommer ikke i betragtning. Såfremt projektet allerede har fået støtte fra et udviklingsprogram som fx EUDP vil projektet som udgangspunkt anses for at have den fornødne udviklingshøjde.

Forsøgsprojekter kan maksimalt omfatte 8 møller. Et forsøgsprojekt kan godt omfatte forskellige møller. Projekterne forventes typisk at dække over eksperimentel afprøvning af en eller flere prototyper på møller eller fundamenter eller anden vital infrastruktur i havmølleparker. Med prototyper menes de første eksemplarer af en ny type, som endnu ikke er klar til serieproduktion. Typisk er disse prototyper enten en videreudvikling af møller afprøvet på land eller projekter, som ikke egner sig til at blive afprøvet på land, og omfatter eksempelvis eksperimentel afprøvning af nye møllers ydeevne under realistiske omstændigheder, nye fundamenter på møller og transformerstationer, ny elektrisk infrastruktur mellem møller og parkens transformatorstation eller andre kritiske komponenter.

Den konkrete vurdering af projekternes udviklingshøjde vil blive foretaget af Energistyrelsen med inddragelse af konsulenter i det omfang, der viser sig behov for bistand.

Placering af forsøgsprojekter

Havmølleudvalget har ikke udpeget arealer til fremtidens forsøgsmøller, da det ikke kan forudsiges, hvilke naturlige forhold møllen eller fundamentet bedst testes under. Da projekterne samtidig er relativt små, og dermed ikke svære at indplacere, anbefaler Havmølleudvalget, at projektudvikleren selv finder den placering, som matcher projektets krav, men samtidig lader sig vejlede af Havmølleudvalgets principper for placeringen. Det overlades derfor til projekterne af forsøgsprojektet at ansøge om de relevante placeringer. Havmølleudvalgets principper

---

¹ Kilde: "Danmark som leverandør af konkurrencedygtig havvindkraft – Megavind strategi for forskning, udvikling og demonstration af havvindkraft", partnerskabet Megavind, 2010.

for placering af forsøgsprojekter er beskrevet i rapporten ”Kystnære havmøller i Danmark. Screening af havmølleplaceringer indenfor 20 km fra kysten” som kan ses på dette link

http://www.ens.dk/DA-DK/UNDERGRUNDOGFORSYNING/VEDVARENDEENERGI/VINDKRAFT/HAVVINDMOELLER/FREMTIDENS_HAVMOELLEPARKE/Sider/Forside.aspx

Åben dør for ansøgninger til landmølleafregning

På land er der åben dør for ansøgninger, hvor der gives et pristillæg på 25 øre/kWh oven i markedsprisen. For nye landmøller, der nettilsluttes fra og med 1. januar 2014, er der indført et loft for markedspris + pristillæg på 58 øre/kWh.

For ikke at forhindre opstillere, der ønsker at opstille møller på havet til landmølleafregning, vil VE-loven blive justeret, så der er mulighed for at indsende ansøgninger til opstilling af møller på havet til en afregning der svarer til den nye landmølleafregning – det vil sige at loftet for landmølleafregning på 58 øre/kWh også kommer til at gælde på havet. Ændringen vil blive gældende for ansøgninger der modtages efter lovændringens ikrafttræden.

Møller, der opføres efter denne bestemmelse vil ikke føre til reduktion af de 500 MW kystnære møller, der opføres efter ny afregningsmodel.